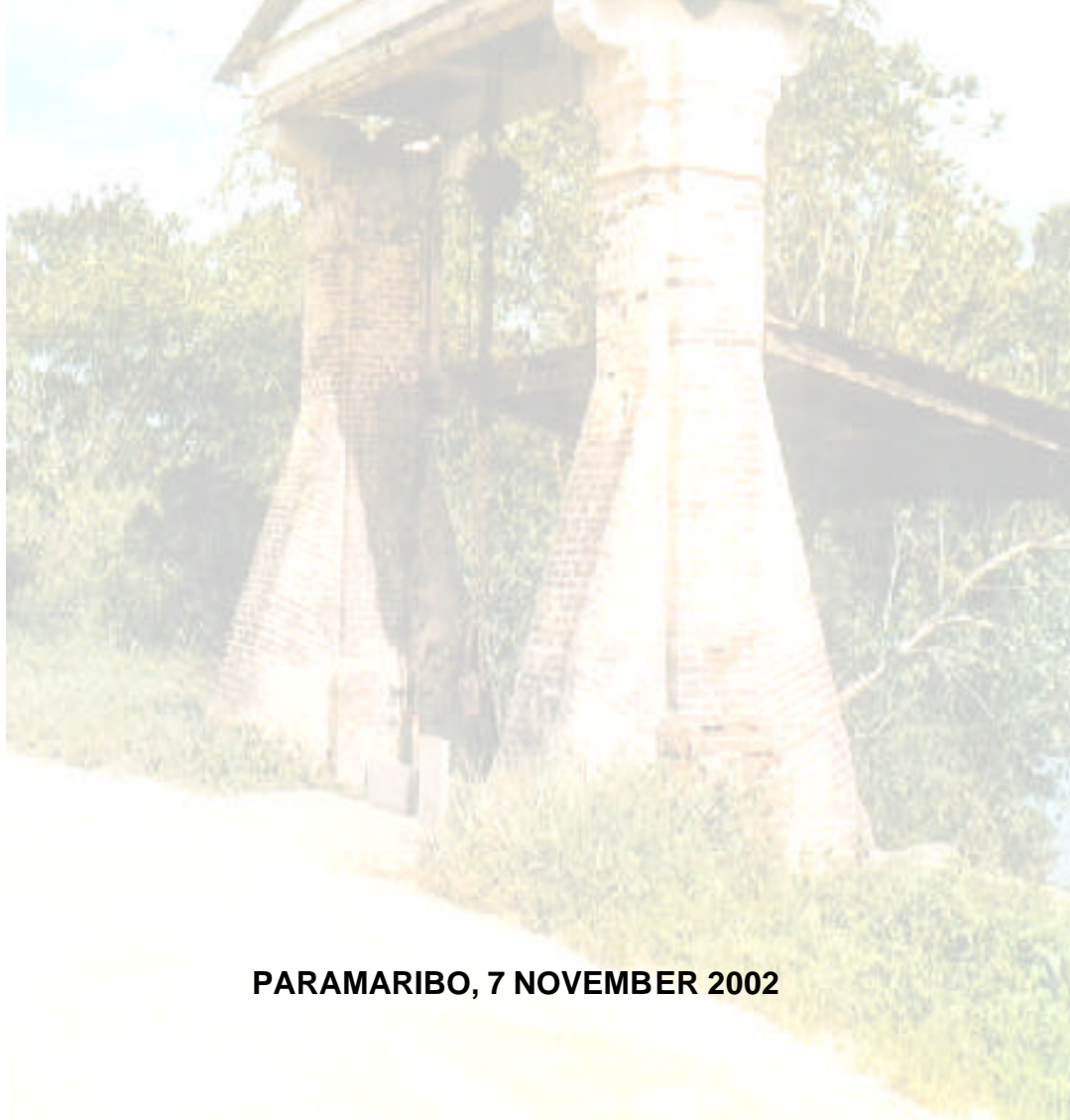

Bij dit verslag hoort
een CD-rom

Verslag van de werkconferentie:

**"OP WEG NAAR EEN DUURZAME
FUNCTIONERING VAN DE
WATERSCHAPPEN IN SURINAME"**

PARAMARIBO, 7 NOVEMBER 2002

INHOUDSOPGAVE

Introductie	3
Openingstoespraak van de Vice-President van de Republiek Suriname, mr. J. Ajodhia	4
Inleiding van de Minister van Regionale Ontwikkeling, dhr. R.W. van Russel	6
Aandachtspunten uit de inleiding van Ir. R. van der Kluit, Directeur van de Unie van Waterschappen, Nederland	10
Conclusies van de werkgroepen	12
1. <i>Beheerstechnische aspecten (voorzitter: dhr. Bansie)</i>	12
2. <i>Juridische aspecten (voorzitter: dhr. D. Jairam)</i>	12
3. <i>Bevolkingsparticipatie (voorzitter: mw. I. Gilliad)</i>	12
4. <i>Pilotprogramma</i>	13
Discussie	14
<i>Onderwerp: Voordracht van bestuurders</i>	14
<i>Onderwerp: Heractivering van waterschappen / wetgeving</i>	14
<i>Onderwerp: Selectie stakeholders / milieu-aspecten</i>	16
<i>Onderwerp: Aansprakelijkheid voor bijdrage</i>	16
<i>Overige onderwerpen</i>	16
Aandachtspunten uit het slotwoord van de Minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij, mr. G. Gangaram Panday	17
Protocol van Aanbevelingen	18

Bijlagen:

1. Programma van het seminar
2. Artikel uit het Surinaams ochtendblad *De Ware Tijd*

Introductie

Datum : 7 november 2002
Tijd : 8.00 uur
Plaats van de Conferentie : Conferentiezaal van het Ministerie van Planning en
Ontwikkelingssamenwerking

Facilitator van de Werkconferentie:

Senior Beleidsadviseur van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling voor decentralisatie en versterking van het districtsbestuur, mr. B. Ahmadali, namens de Ministers van Regionale Ontwikkeling en Landbouw, Veeteelt en Visserij

Aanwezigen:

- ? Vice-President van de Republiek Suriname, Mr. J.A. Ajodhia
- ? Minister van Regionale Ontwikkeling, de heer R.W. van Russel
- ? Minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij, Mr. G. Gangaram Panday
- ? Minister van Planning en Ontwikkelingssamenwerking, Drs. S. Raghoebarsing
- ? Directeur van Unie van Waterschappen van Nederland, Ir Rein van der Kluit
- ? Vertegenwoordiger van de Nederlandse Ambassade, de heer Bas M. Van Noordenne, Plv. Hoofd Ontwikkelingssamenwerking
- ? Directie en of stafleden van de Ministeries van Regionale Ontwikkeling, Landbouw, Veeteelt en Visserij, Openbare Werken & Verkeer, Justitie en Financiën
- ? Districts-Commissarissen in Suriname
- ? Vertegenwoordigers van Landbouworganisaties uit diverse districten en sectoren
- ? Pers

Doel van de Werkconferentie:

Het bereiken van consensus op de route naar duurzame functionering van waterschappen in Suriname middels een krachtig plan van aanpak, gebaseerd op duidelijke aanbevelingen door de aan de werkconferentie deelnemende actoren en de stakeholders.

Organisatoren:

- ? Ministerie van Regionale Ontwikkeling;
- ? Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij;
- ? ondersteund door de Nederlandse Unie van Waterschappen.

Team van medewerkers:

Ministerie van Regionale Ontwikkeling:

- ? Drs. Paul Rogers (Onderdirecteur)
- ? Mr. B. Ahmadali (Senior Beleids Adviseur Decentralisatie en Regionaal Bestuur)
- ? Ing. H. Thompson (Stafmedewerker Waterschappen)

Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij:

- ? Ir. J. Sahtoe (Directeur)
- ? Mr. D. Jairam (Jurist)

Unie van Waterschappen:

- ? Ir. Rein van der Kluit (Directeur)

Openingstoespraak van de Vice-President van de Republiek Suriname, mr. J. Ajodhia

Geachte

- ? Ministers
- ? Vertegenwoordiger van de Ambassade van het Koninkrijk der Nederlanden
- ? Directie en staf van de diverse ministeries
- ? Directeur van de Unie van Waterschappen
- ? Districts-Commissarissen
- ? Vertegenwoordigers van waterschapsraden en NGO's
- ? Actoren en alle bij het waterschapsgebeuren betrokken stakeholders
- ? Dames en heren,

Ik voldoe gaarne aan het verzoek van de organisatoren om deze werkconferentie over waterschappen voor geopend te verklaren.

Alvorens daartoe over te gaan, acht ik het dienstig om U te wijzen op de ernst die de Regering maakt met een goed functioneren van de waterschappen in Suriname.

Wij zeggen alle medewerking toe om te komen tot oplossing van de diverse vraagstukken en problemen, waarmee de belanghebbenden binnen de waterschappen worstelen.

Daarbij wordt alles gedaan om de gevolgen van niet goed functionerende waterschappen zoveel mogelijk te beperken, in het belang van de werk- en productieomstandigheden.

In dat kader zet de Regering zich in voor de volgende zaken:

- ? invoering van autonome fiscale en administratieve instituten in de districten die de bestaande plaatselijke structuren versterken; en
- ? structurering van de participatie van de bevolking in de besluitvorming inzake bestuur en regelgeving op lokaal niveau.

In Suriname is nog altijd sprake van een overheidsstructuur, die in de praktijk sterk gecentraliseerd is. Hierdoor kan niet in voldoende mate worden voldaan aan de eis vanuit de basis, om bij de verlening van diensten door de overheid aan de samenleving, te handelen naar de prioriteiten van de lokale bevolking.

Het streven van de Regering blijft erop gericht in deze situatie verandering te brengen, uitgaande van de behoefte die zowel bij de Regering als bij de districtbevolking leeft.

De zorg hiervoor is één van de speerpunten van het beleid van de Minister van Regionale Ontwikkeling.

De conferentie die vandaag geopend wordt, kan een belangrijke bijdrage leveren aan de wederopbouw en hernieuwde aanpak voor de vorming van waterschappen.

De Regering verleent hoge prioriteit aan programma's, waarbij de bevolking in het algemeen en de bevolking op lokaal niveau optimaal kan participeren in programma's, die leiden tot nationale groei, stabiliteit, bestrijding van armoede en versterking van de democratie.

De Regering verwacht van deze conferentie gerichte aanbevelingen, waarbij o.a. aandacht wordt besteed aan:

- ? De agrarische en andere sectoren, die in aanmerking komen voor versterking en verbetering van de waterstaatkundige infrastructuur d.m.v. waterschappen;
- ? De her-activering van de bestaande waterschappen en welke maatregelen van de regering hierbij worden verwacht;
- ? Met welk wettelijk regime de doelen voor een goed en duurzaam functionerende waterschap, en de uitvoering van gemeenschappelijke taken, het beste kunnen worden bereikt;
- ? Hoe zo een complexe materie interdepartementaal moet worden aangepakt;
- ? Welke concrete waterschapsactiviteiten ontplooid dienen te worden, om op korte termijn resultaten te boeken, vooral met betrekking tot de rehabilitatie van de waterstaatkundige infrastructuur in de diverse gebieden;

Verslag seminar:

"Naar een duurzame functionering van Waterschappen in Suriname"

pag. 4 van 22

? In hoeverre de Regering verzekerd mag zijn van de nodige technische en financiële bijstand, nationaal en internationaal.

De Regering doet een beroep op alle actoren om een maximale bijdrage te leveren aan het welslagen van deze belangrijke werkconferentie.

De Regering zegt U alle medewerking toe bij het bereiken van de gestelde doelen.

De Regering kijkt met belangstelling uit naar de resultaten van deze unieke conferentie over duurzaam functioneren van waterschappen.

Ik wens U daarbij – namens de Regering van Suriname - een vruchtbare en succesvolle conferentie toe.

Met deze woorden verklaar ik deze werkconferentie – “op weg naar een duurzame functionering van de waterschappen in Suriname” – voor geopend.

Ik dank U.

Inleiding van de Minister van Regionale Ontwikkeling,
dhr. R.W. van Russel

De plaats en de rol van de waterschappen in het decentralisatieproces

Als wij praten over een waterschap, dan bedoelen wij een gedecentraliseerd lichaam aan welke de staat publiekrechtelijke bevoegdheden overlaat, met betrekking tot de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied.

Deze bevoegdheden betreffen met name:

- de aanleg, het onderhoud en de instandhouding van kunst –en andere werken in het eerder bedoelde gebied;
- het opleggen van verplichtingen aan de belanghebbenden, i.c. de bezitters van gronden binnen het waterschap;
- het doorvoeren van dwangmaatregelen.

Ik heb eerder gesteld dat een waterschap een gedecentraliseerd lichaam is.

Decentralisatie houdt in de overdracht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de centrale overheid naar lagere overheidsorganen, met als doel:

- ? Efficiënte vervulling van de overheidstaak
- ? Dichterbij brengen van het bestuur bij de lokale bevolking
- ? Bevordering van participatie van de bevolking in het bestuur

De mogelijkheid van decentralisatie werd reeds in het Regeringsreglement van 1865 No. 12 genoemd. Die mogelijkheid werd verder uitgebreider geregeld in het Reglement van 1901. Toen werd er voor het eerst gesproken van de “oprichting en opheffing van waterschappen, de samenstelling, inrichting en bevoegdheden der districts-, plaatselijke en waterschapsbesturen” (artikel 115). Na de invoering van de Waterschapswet (G.B. 1932 No 32, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1984 No 56) werden er in Suriname zelfstandige gemeenschappen in de vorm van waterschappen in het leven geroepen, o.a. in de districten Commewijne, Coronie en Nickerie (1933,1935,1938,1944,1945,1947,1971).

Waterschappen worden vaak geassocieerd met de agrarische sector, met name met de rijstsector en meer in het bijzonder met het rijstdistrict in het westen van het land.

Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling onderkent dat waterschappen van vitaal belang zijn voor de agrarische sector. Wel moet erop worden gewezen, dat de instelling van waterschappen van even vitaal belang kan zijn voor vele andere sectoren en gebieden die een waterstaatkundige eenheid vormen en waar de belanghebbenden zeker bereid zijn de verantwoordelijkheid van het onderhoud van de waterhuishoudkundige infrastructuur op zich te nemen.

Ook in die gebieden kunnen waterschappen zorgen voor duurzame verbetering van de leef-, werk- en productieomstandigheden.

De zorg voor de waterhuishouding wordt tot nog toe door de centrale overheid gedragen. Bij de vervulling van de daaruit voortvloeiende taken blijkt steeds weer dat de prioriteiten die de centrale overheid stelt, niet altijd aansluiten bij de prioriteitstelling van de lokale bevolking. Bovendien blijkt de centrale overheid, als gevolg van de budgettaire problematiek, veelal de middelen en mogelijkheden te ontberen, die nodig zijn voor een effectief en efficiënt waterbeheer.

Om in deze situatie verbetering te brengen, is het nodig om de verantwoordelijkheid met betrekking tot de ontwikkeling en instandhouding van de waterstaatkundige infrastructuur in woon- en productiegebieden te delen met de lokale bevolking.

Waterschappen vormen in dit verband een bij uitstek geschikt instrument.

Door middel van de waterschappen wordt de lokale bevolking immers gemobiliseerd en georganiseerd rond het belang van een goede waterhuishouding, een belang dat die lokale bevolking direct raakt

De waterschappen in Suriname hebben goede tijden gekend, maar maken al geruime tijd zeer slechte tijden mee, waarvoor er vele oorzaken zijn aan te geven, zoals veranderde omstandigheden, verouderde

infrastructuur, gebrekkige middelen, die hebben geleid tot achterstallig onderhoud in de waterstaatkundige infrastructuur.

Om wederom te kunnen profiteren van het instituut van de waterschappen, zal veel moeten gebeuren, in samenwerking met alle actoren en stakeholders.

Hierbij vragen juridische, technische en vooral financiële vraagstukken de nodige aandacht.

Vanuit mijn verantwoordelijkheid als Minister van Regionale Ontwikkeling wens ik een korte beschouwing te geven met betrekking tot enkele juridische aandachtspunten.

Artikel 159 van de Grondwet stelt het volgende:

“De democratische ordening van de Republiek Suriname omvat op regionaal niveau lagere overheidsorganen, waarvan de functie, de organisatie, de bevoegdheden en de werkwijze bij wet worden geregeld in overeenstemming met de beginselen van participatie-democratie en decentralisatie van bestuur en regelgeving”.

De Wet Regionale Organen (S.B. 1989 No. 44) geeft uitvoering aan de Grondwet.

Deze wet geeft onder andere regels voor de inrichting en de bevoegdheden van de regionale organen, zoals bedoeld in artikel 159 van de Grondwet. Deze wet geeft districts- en ressortraden en districts burens een wettelijk fundament. Hiermede wordt gestalte gegeven aan een stelsel van gedecentraliseerd bestuur en regelgeving van de Republiek Suriname.

Anders dan de waterschappen op basis van de Waterschapswet, hebben de regionale organen op basis van de Wet Regionale Organen (WRO) een brede, algemene taakstelling.

Waar in het kader van deze conferentie waterbeheer centraal staat, is artikel 47 lid 1 sub e van de WRO van belang. Hierin is bepaald, dat tot het dagelijks bestuur van het district, dat is opgedragen aan het Districtsbestuur, behoren de instandhouding en het onderhoud van secundaire en tertiaire wegen en bijbehorende bruggen, loosleidingen, vaarwateren, sluizen en andere voor de openbare dienst bestemde werken.

Deze bepaling raakt het werkterrein van de waterschappen. De wetgever heeft dit ook onderkend, door het opnemen van artikel 64 lid 2 WRO, dat als volgt luidt: “De wet betreffende de waterschappen wordt buiten werking gesteld, met dien verstande dat de bepalingen daarvan van kracht blijven, voorzover zij niet met deze wet (WRO) in strijd zijn”

Tot welke conclusies leidt het voorgaande?

- ? De bestaande waterschappen zijn niet opgeheven. Voor deze waterschappen gelden de bepalingen van de Waterschapswet, voorzover niet in strijd met bepalingen van de WRO, totdat er voorzieningen zullen zijn getroffen.
- ? De huidige wetgeving staat de heractivering van de bestaande waterschappen dus niet in de weg.
- ? De huidige wetgeving sluit evenmin de mogelijkheid uit om nieuwe waterschappen op te richten
- ? Het Districtsbestuur oefent ingevolge de WRO taken uit op het gebied van het waterbeheer.

De overall conclusie luidt dus dat er geen eenduidig regiem bestaat voor de vervulling van de watertaken.

Willen we de waterschappen in het kader van de waterhuishouding echter een rol van betekenis laten vervullen, dan is het van eminent belang om tot dat eenduidig regiem te geraken.

En hiertoe zijn er 3 opties:

1. dat er condities worden gecreëerd, opdat de Waterschapswet, al dan niet bijgesteld, weer onbeperkt van kracht wordt en het integraal wetgevingskader gaat vormen voor de waterschapsontwikkeling;
2. dat WRO dat integraal wetgevingskader gaat vormen, hetgeen inhoudt dat de Waterschapswet ophoudt te bestaan;
3. dat er een nieuwe wet wordt gemaakt, waarin een eenduidig waterschapsregiem wordt vastgesteld.

Bij de benadering van dit vraagstuk zal rekening moeten worden gehouden met wat de wetgever heeft beoogd, uitgaande van artikel 159 e.v. van de Grondwet onder het hoofdstuk Regionaal Bestuur.

Alles wijst in de richting dat de wetgever heeft bedoeld het waterschapsgebeuren te brengen in de sfeer van de regionale organen.

De Grondwet onderscheidt in deze zin slechts de Districtsraad, de Ressortraad en het Districtsbestuur. Hoewel in de aard een decentraal publiekrechtelijk lichaam, is het waterschap dus geen regionaal

orgaan, zoals bedoeld door de Grondwet. Toekenning van gedecentraliseerde bestuurstaken aan het waterschap is niet mogelijk zonder de Grondwet en de W.R.O. als organieke wet in acht te nemen. Dit gegeven zal een belangrijk uitgangspunt moeten vormen bij de vaststelling van het beleid met betrekking tot heractivering van de bestaande waterschappen en oprichting van nieuwe waterschappen.

Zonder meer zal daarmee rekening worden gehouden in het kader van het beleid en de strategie van de Regering met betrekking tot verdergaande decentralisatie van bestuur en regelgeving.

Wij staan op het punt een aanvang te maken met de implementatie van een Decentralisatieprogramma, dat de regering met ondersteuning van de Inter-American Development Bank (IDB), is gericht op het doorvoeren van de nodige wettelijke hervormingen om:

1. de budgettaire bevoegdheden van de districten te activeren, uit te breiden en te garanderen;
2. de inkomstenverwervende bevoegdheden van de districten te activeren, uit te breiden en te garanderen;
3. de verordenende bevoegdheden van de districten, hun huishouding rakende, te activeren;
4. de districten zodanig te versterken dat zij in staat zullen zijn een autonoom begrotings- en financieel beheer te voeren.

Het is vanzelfsprekend dat er een sterke wisselwerking zal zijn tussen het decentralisatieprogramma en de activiteiten in het kader van de waterschapsontwikkeling.

Het is U hopelijk duidelijk dat het geraken tot een verantwoorde aanpak van het complete vraagstuk van een geordende waterschapsontwikkeling als onderdeel van het aan de gang zijnde decentralisatieproces, geen gemakkelijke opgave is. Een actieve participatie in dit proces van alle actoren die bij het waterbeheer zijn betrokken, is onontbeerlijk.

Wij prijzen ons gelukkig dat wij ons bij de inspanningen in dit verband verzekerd weten van de waardevolle bijstand van de Unie van Waterschappen in Nederland, die over een onschatbare dosis kennis en ervaring beschikt, die ons ter beschikking is gesteld.

Ook de samenwerkingsverbanden met de V.N.G. (Vereniging van Nederlandse Gemeenten), het Suriname Platform, de rechtstreekse samenwerking met verschillende gemeenten, m.n. de gemeente Amsterdam, en de relatie tussen de Ministeries van L.V.V. (Suriname) en L.N.V. (Nederland) bieden interessante mogelijkheden ter zake.

Deze conferentie biedt bij uitstek de gelegenheid om alle relevante vraagstukken en knelpunten te bekijken en te komen met aanbevelingen die moeten leiden tot een krachtig Plan van Aanpak met een tijdsplan, waarbij concrete stappen worden geformuleerd met betrekking tot:

1. **de wetgevingsaspecten van belang voor waterschapsvorming in Suriname**
2. **de reactivering van bestaande waterschappen**
3. **de oprichting van nieuwe waterschappen**

De uitwerking van de aanbevelingen van deze conferentie zal worden toevertrouwd aan een interdepartementale werkgroep, die op korte termijn zal worden ingesteld.

De beschikking die als grondslag daartoe zal dienen, is reeds in concept gereed en is inmiddels ter commentariëring voorgelegd aan de Ministers van van L.V.V., O.W., Fin. en Jen P, die in de werkgroep vertegenwoordigd zullen zijn en reeds voordrachten daartoe hebben gedaan. Na afronding van het overleg met deze Ministers zal de instelling van de werkgroep ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Raad van Ministers.

In de concept beschikking zijn als overwegingen opgenomen:

dat met het oog op het belang van een efficiënt waterbeheer in gebieden die een waterstaatkundige eenheid vormen, de voorwaarden dienen te worden geschapen voor een optimale functionering van waterschappen en daarmee verband houdende instituten in die gebieden;

dat voor de verwezenlijking van een eenduidig en samenhangend beleid ter zake, interdepartementale coördinatie onontbeerlijk is;

dat ter verwezenlijking hiervan overleg is gepleegd met de Ministeries van Landbouw, Veeteelt en Visserij, Justitie en Politie, Financiën en Openbare Werken;

dat in verband met het voorgaande het noodzakelijk wordt geacht een werkgroep in te stellen, bestaande uit vertegenwoordigers van voornoemde vakministeries.

Voorts zijn in de concept-beschikking de volgende taken voor de Interdepartementale Werkgroep Waterschappen geformuleerd:

- het maken van een plan van aanpak gericht op de instelling c.q. heractivering van waterschappen en daarmee verband houdende instituten in daarvoor in aanmerking komende gebieden;
- het adviseren van de respectieve Ministeries omtrent de uitvoering van de beleidsmaatregelen, voortvloeiende uit het eerdergenoemd plan van aanpak;
- het verrichten van een kwartaalsgewijze evaluatie omtrent de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van het plan van aanpak;
- het optreden als aanspreekpunt voor belangengroepen in het kader van de instelling c.q. heractivering van waterschappen en daarmee verband houdende instituten;
- het coördineren van activiteiten in het kader van internationale samenwerkingsverbanden ter waarborging van optimaal functionerende waterschappen in Suriname;
- het maandelijks uitbrengen van schriftelijke rapportage omtrent de voortgang van haar werkzaamheden aan de Minister van Regionale Ontwikkeling.

De uitkomst van deze conferentie zal mede bepalend zijn voor de vaststelling van het traject dat verder moet worden gevolgd ter bereiking van het doel dat in het thema tot uitdrukking komt.

“Duurzame functionering van waterschappen in Suriname”.

Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling ziet die uitkomst dan ook met belangstelling tegemoet.

Aandachtspunten uit de inleiding van Ir. R. van der Kluit, Directeur van de Unie van Waterschappen, Nederland

DEEL 1. Waterschappen: wat hebben we eraan?

Hoofdthema's:

1. bestuurlijk-informatische aspecten;
2. de praktijk: wat moet er feitelijk gebeuren (duurzaam).

Centraal bij waterschappen staat water:

1. of er is teveel;
2. of er is precies genoeg;
3. of er is te weinig.

Indien er precies genoeg is (punt 2), is er geen actie nodig.

Indien er teveel of te weinig is (punten 1 en 3), is er wel actie nodig. Het gaat hierbij om waterverdelingsvraagstukken, doch dit hoeft niet specifiek landbouwkundig beschouwd te worden.

De waterschappen kunnen dienen om deze problemen aan te pakken. Waterschappen vormen een decentrale, functionele overheid, geven inhoud aan decentralisatiegedachte en vormen als zodanig dan ook een onderdeel van het staatsbestel van Suriname:

- **decentraal**: het gaat om het gebied zelf, doch hierdoor wordt ook het binnenlands bestuur versterkt;
- **functioneel**: de waterschappen worden opgericht om specifieke taken te vervullen ten dienste van het publiek.

Waterschapsbelasting

Inwoners van een waterschap vormen per definitie een onderdeel daarvan, zoals zij ook per definitie burger van Suriname zijn.

In overheidsverband wordt, aangaande de kosten, niet gesproken van contributie, maar van belastingen. De burger kan deze niet naar eigen believen vrijwillig betalen, zoals dat bij contributies wel kan, doch is verplicht deze te voldoen; dit is afdwingbaar door de overheid.

Invoering van waterschapsbelastingen zal ongetwijfeld op verzet stuiten. Echter wegen de meeropbrengsten van goed waterbeheer royaal op tegen de te innen belasting. Zonder waterschap kan er geen extra landbouwkundige opbrengst zijn; de kost gaat voor de baat uit.

Tegenprestatie

Tegenover de plicht tot belastingbetaling staat het recht van de burger daar iets voor terug te verwachten. Het waterschapsbestuur kan besluiten nemen ten behoeve van de waterschap zelf. De te innen belasting is uitsluitend voor de betreffende waterschap bestemd, evenals het bepalen van de hoogte van het te innen bedrag. We praten dus over het principe van belang $\neq$ betaling $\neq$ zeggenschap: het waterschap doet slechts waar het publiek belang bij heeft; daar beslist het waterschap zelf over, waarna het afgesproken of benodigde bedrag door het waterschap bij elkaar wordt gebracht.

Organisatie

Voor de juridische verankering is, aangaande de bestaande waterschappen, een concept-Staatsbesluit nodig; voor het inrichten van nieuwe waterschappen een districtsverordening.

Het meest efficiënt zou ongetwijfeld zijn een nieuwe Waterschapswet.

Enkele aandachtspunten hierbij zijn:

- belanghebbenden beslissen mee over de investeringen, de vormen van onderhoud en de hoogte van de belasting;
- belanghebbenden bepalen hun eigen structuur en kiezen zelf hun bestuur; de voorzitter dient te worden benoemd door de president van Suriname op aanbeveling van het waterschap;
- waterschappen hebben een vorm van autonomie binnen de grenzen van de Wet; er kan zelf bepaald worden wat wel en wat niet mag; zelfs de overheid dient, indien zij binnen een bepaalde waterschap het waterbeheer wenst te reguleren, zulks in overleg met het waterschapsbestuur te doen;
- de administratie van het waterschap (boekhouding, belasting, enz.) vindt plaats op het kantoor van de districtscommissaris;

Verslag seminar:

"Naar een duurzame functionering van Waterschappen in Suriname"

pag. 10 van 22

- ook dienen uiteraard de onderhoudsverplichtingen te worden vastgelegd, bijv. dat men niet met te zwaar materieel over dammen mag rijden.

Kortom: het waterschap geeft uiting aan een economische prikkel dat het nodig is om iets te doen. Het levert iets op en is dus direct voor het belang van de bewoners bestemd.

Het Multi-purpose Corantijn Project (MCP) kan een bijzondere waterschap worden in Nickerie; deze kan namelijk de optelsom van alle polderbelangen behartigen. De financiering kan dan plaatsvinden door de belanghebbenden, zijnde de inliggende waterschappen.

DEEL 2. Hoe komen we er?

Getracht moet worden een experimenteel waterschap op te zetten (pilotprogramma).

Criteria:

- waterstaatkundige eenheid;
- district moet erin geloven;
- moet passen in de samenwerking tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Vereniging van Surinaamse Districten;
- mogelijkheden van start financiering moeten aanwezig zijn;
- op centraal nivo dient een werkgroep te worden ingesteld;
- op decentraal nivo dient een programmabureau / voorlopig bestuur te worden ingesteld met de volgende taken:
  - i. mogelijkheden van rehabilitatie bekijken;
  - ii. lijst van belanghebbenden aanleggen (huurders, occupanten, enz.);
  - iii. jaarplan voor onderhoud maken, met begroting;
  - iv. voorbereiding van verkiezingen voor een volgend bestuur.
- Belangrijk voor dit alles is een stevig draagvlak.

Wat moet onder andere veranderen?

- bezinning over enkele regelgevingen (taken en bevoegdheden volgens het Besluit op de waterschapsraad, anders dan het waterschapsbestuur, dat relatief autonoom is);
- harmonisatie van wetten.

Het bovenstaande vormt een unieke uitdaging voor het aangaan van een samenwerking tussen verschillende ministeries (interdepartementale samenwerking):

- Regionale Ontwikkeling;
- Landbouw, Veeteelt en Visserij;
- Planning en Ontwikkelingssamenwerking;
- Financiën;
- Openbare Werken.

Waterschappen zijn geen eenmalig project, maar vormen een duurzame oplossing voor de problemen; de belangen zullen er altijd zijn, evenals het juridisch kader.

Conclusies van de werkgroepen

1. Beheerstechnische aspecten (voorzitter: dhr. Bansie)

- Er moet een beheersorgaan of hoofdwaterschap in het leven worden geroepen. Deze is verantwoordelijk voor:
  - i. de toe- en afvoer van water (vanuit de bron naar het waterschapsgebied), zodanig dat belanghebbenden optimaal profijt hebben;
  - ii. onderhoud van de natte infrastructuur op zodanige wijze, dat belanghebbenden hiervan optimaal profijt hebben;
  - iii. onderhoud van de aan- en afvoerleidingen, indien nodig;
  - iv. onderhoud van polderdammen;
  - v. beheer van kunstwerken in het waterschapsgebied;
  - vi. op jaarbasis een plan en een begroting maken van uit te voeren werken, voor te leggen aan belanghebbenden;
  - vii. algehele rehabilitatie van de waterschapseenheid; vanwege verwaarlozing in de polders dient zulks eerst te worden aangepakt door of vanwege de overheid, waarna overdracht plaatsvindt aan belanghebbenden;
- Een instituut dient in het leven te worden geroepen, die zorgt voor het begeleiden van de besturen op bestuurlijk, technisch en financieel gebied. Het instituut dient bemand te worden door terzake deskundigen; de belanghebbenden beslissen over deze bemensing.

2. Juridische aspecten (voorzitter: dhr. D. Jairam)

- Op grond van art. 64 lid 2 van de Wet Regionale Organen behouden de waterschappen hun bestaansrecht.
- Art. 37 lid 1 sub a van de Grondwet, jo. art. 47 lid 1 sub 2 van de Grondwet, laat de ruimte open tot het in het leven roepen van nieuwe waterschappen bij Districtsverordening.
- De plichten die belanghebbenden moeten nakomen, moeten afdwingbaar worden gemaakt; de Grondwet van 1987 laat de ruimte open om in een Staatsbesluit bestuursdwang op te nemen.
- De voorzitter van het waterschapsbestuur moet, alvorens hij – op voordracht van de minister van Regionale Ontwikkeling – wordt benoemd door de president, zijn voorgedragen door de belanghebbenden.
- Het niet nakomen van de cultivatieplicht, waardoor het effectief werken van het waterschap wordt gedwarsboomd, moet worden opgelost door het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen.
- De ruimte voor het afkopen van verplichtingen moet aanwezig zijn.
- Om willekeur van bestuur tegen te gaan, moet de ruimte voor bezwaar en beroep openstaan; een mogelijke optie zou zijn een beslissing tijdens een vergadering van belanghebbenden.
- Art. 4 van het Staatsbesluit van 16 april 1997, dat handelt over de bevoegdheden, moet drastisch worden aangepakt, met dien verstande dat de raad slechts een adviserende rol moet hebben.
- Op een vraag van de minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij, of de optie is bekeken hoe voorlopige besturen aangesteld dienen te worden in afwachting van verkiezingen, wordt vanuit de werkgroep geantwoord dat inzake de pilotprojecten niet alle waterschapsbesturen zullen worden aangesteld, doch dat een selectie van waterschappen zal worden gemaakt aan de hand van bepaalde criteria (bijv. grootte), die dan een voorlopig bestuur zullen krijgen.

3. Bevolkingsparticipatie (voorzitter: mw. I. Gilliad)

- Doel van bevolkingsparticipatie:

de bevolking moet eigenaar worden van het waterschapsgebeuren en dus:

- i. delen in de verantwoordelijkheid;
- ii. actief deelnemen in het besluitvormingsproces;
- iii. controleren van de activiteiten;
- iv. financieel ook bijdragen.

- Hoe aan te pakken:

- i. massamedia betrekken om belanghebbenden te informeren;
- ii. groepsbijeenkomsten per district en ressort met NGO's, vrouwenorganisaties, jongerenorganisaties, enz.;
- iii. pamfletten / districtskrant op een later niveau;

- iv. structuren betrekken en vormen (districts- en ressortraden, NGO's, jongeren, vrouwen); ook identificeren wat deze al doen;
- v. structuren vormen waar die nog ontbreken.

- **Stand van zaken nu:**

- i. de waterschappen in Nickerie functioneren al, doch het vertrouwen moet worden herwonnen. Regelgeving en boete dienen te worden aangepast en er dient op te worden toegezien dat deze nageleefd worden. De productiesector functioneert al.
- ii. woongebieden; mensen bundelen zich nu als er zich problemen voordoen. De wil is dus aanwezig; zelfwerkzaamheid bloeit op. Het bewustzijn van de noodzaak voor een gezond leefmilieu en het ondernemen van actie bij calamiteiten is aanwezig. Ook de wetten zouden moeten worden nageleefd.
Conclusie: er is een verschil in belangen tussen productie- en woongebieden.

- **Toekomst:**

- i. opnemen van vertegenwoordigers van de burgergemeenschap (civil society) in het waterschapsbestuur;
- ii. de kerngroepen die nu het thema hebben aangekaart (Overheid, Unie van Waterschappen) dienen niet te lang te wachten met de implementatie (Nickerie heeft aangegeven het wachten moet zijn; men zit met een aantal knelpunten);
- iii. de leden dienen te worden verplicht een bijdrage te leveren / het vertrouwen moet weer worden herwonnen;
- iv. een adviesorgaan dient te worden opgericht met vertegenwoordigers van de burgergemeenschap van het district, die adviserend optreden naar het bestuur van de waterschappen (dus een tweesporenbeleid inz. 2 en 4).

4. Pilotprogramma

- het is gewenst om een experiment te starten met meerdere waterschappen;
- er dient op nationaal niveau een functionaris te zijn met een trekkersrol m.b.t. de waterschappen;
- er dient op districtsniveau eveneens een functionaris te zijn met een trekkersrol, die wordt belast met het formuleren van een werkplan in het kader van het pilotprogramma;
- de volgende criteria zouden kunnen gelden voor het kiezen van de waterschappen die zouden participeren in het pilotprogramma:
  - i. geografische spreiding;
  - ii. staatkundige eenheid;
  - iii. voldoende draagvlak;
  - iv. goede kostenopzet.

Opmerkingen uit de zaal:

- bij het instellen van pilot-waterschappen dienen ook woongebieden te worden betrokken. Niet alleen geografisch dienen de pilot-waterschappen gespreid te zijn, maar ook naar het soort van waterschap;
- in het geval van Nickerie is geen pilotproject nodig, aangezien dit district reeds waterschappen kent, hoewel die functioneren op een laag niveau. Het gaat daar meer om het heractiveren;
- er is een moderne vorm van datamanagement nodig; een Geografisch Informatie Systeem (GIS), aangezien waterschappen moeten beschikken over accurate en up-to-date informatie voor snelle besluitvorming.

Discussie

Onderwerp: Voordracht van bestuurders

Vraag 1 (dhr. Chotoe, beleidsmedewerker ministerie Landbouw, Veeteelt en Visserij, Nickerie):

Hoe zal de voordracht van bestuurders geschieden? Tot nu toe is er een gekozen bestuur geweest in Nickerie, als dit systeem goed werkt, waarom wordt het dan niet overgenomen?

Antwoord van Ir. Van der Kluit:

De verschillende systemen sluiten elkaar niet uit. Als belanghebbenden een aanbeveling maken in een bepaalde rangorde, is dat hetzelfde als een verkiezing. Belangrijk is de benoeming, omdat de president dat doet. De toegevoegde waarde hierbij is, dat duidelijk wordt gemaakt dat het waterschap een onderdeel is van het binnenlands bestuur zoals ook de districtscommissaris; ook het gezag van zo iemand wordt dan duidelijk. De invloed van belanghebbenden is dus groot; defacto is dit hetzelfde als een verkiezing.

Vraag 2 (dhr. Kartosemito, Adron Onderzoeksinstituut):

Waarom vindt er geen volledige verkiezing plaats? In de praktijk worden er namen geregistreerd e.d., waarom wordt er dan niet direct een verkiezing gehouden? Eisen moeten worden gesteld aan kandidaten; bij benoemingen kunnen er politiek 'rare dingen' gebeuren.

Antwoord van Ir. Van der Kluit:

Er is veel eigen zeggenschap, gecombineerd met maximale inbreng, want niet de minister, maar de belanghebbenden doen de aanbeveling. De minister toetst slechts op benoemingsvereisten (negatieve toets).

Antwoord van minister van Russel:

1. volgens Ir. Van der Kluit heeft hij (de minister) aangegeven dat waterschappen regionale organen zijn, doch hoewel in hun aard decentraal, geeft de Grondwet niet de ruimte om de waterschappen tot regionale organen te rekenen, aangezien de regionale organen uitputtend worden genoemd: namelijk districtsraad, ressortraad en districtsbestuur. In het bijzonder aan het districtsbestuur zijn de watertaken opgedragen.
2. reagerend op dhr. Kartosemito: als de voorzitter wordt benoemd zijn er 'rare dingen' te verwachten, dus er wordt verband gelegd met de politiek. De minister is het hier niet mee eens; politiek is volgens hem geen synoniem voor 'rare dingen'.

Reactie van mr. Bas Ahmadali:

Er is sprake van een dualistisch karakter inzake openbare lichamen. Een waterschap is een openbaar lichaam.

Karakter van het dualisme: de gemeenschap wordt georganiseerd door bepaalde belangen van zowel belanghebbenden als van de staat. Daarom wordt een deel van het bestuur door een verkiezing en een ander deel door de overheid aangewezen. Beide zijn verantwoordelijk voor het samenstellen van openbare lichamen. Dualisme is dus altijd te vinden wanneer er sprake is van een combinatie van benoeming en verkiezing van mensen. Zo is het ook tot uitdrukking gebracht in de voorbereide wetgeving.

Onderwerp: Heractivering van waterschappen / wetgeving

Vraag 3 (dhr. Chotoe, beleidsmedewerker ministerie Landbouw, Veeteelt en Visserij, Nickerie):

Er is volgens dhr. Chotoe een concept-rapport gemaakt inzake de heractivering van waterschappen, doch hij is niet op de hoogte van de inhoud hiervan. Waterschappen bestaan in Nickerie reeds 32 jaar. Hij gaat ervan uit dat de werkgroep op de hoogte is van de positieve en negatieve zaken hierbij. Hij is van mening dat waterschappen niet functioneren door:

- gebrekkige overheidsparticipatie;
- de waterschappen kunnen de leden niet motiveren en geen dwang toepassen (de boete bedraagt ongeveer Sf 13,= per hectare).

Deze tekortkomingen moeten nu eruit worden gehaald, al moet daarvoor de Grondwet worden gewijzigd, en bij het aanbrengen van de noodzakelijke wijzigingen dient tot ver in de toekomst vooruit te worden gekeken.

Reactie van Ir. Van der Kluit:

Hij is het ermee eens dat verbetering denkbaar is. Er is volgens hem overigens geen concept-rapport. Momenteel wordt input verzameld om samen een goed product te maken.

Commentaar van dhr. Jairam (juridische afdeling L.V.V.):

Juristen wordt vaak verweten dat zij wetten maken die slechts korte tijd geldig zijn. In verband met het vooruitkijken is het belangrijk op te merken dat er een functioneel verband bestaat tussen recht en maatschappij. Als zaken achterhaald zijn, is het de taak van het bestuur om ontwerpen in te dienen, rekening houdend met veranderingen.

Vraag 4 (Dhr. Birdja (bewoner van een waterschap in Nickerie):

Nickerie heeft 5 waterschappen. Hij wil weten wat er kan worden gedaan om deze waterschappen goed te laten functioneren.

Als idee oppert hij om de betreffende wetten te heractiveren, bijv. de boeteclausule. Eerst moet hieraan aandacht besteed worden om zodoende de bestaande waterschappen goed te laten functioneren, zodat die later een voorbeeld kunnen zijn voor de rest.

Opmerking van Ir. Van der Kluit:

Er is een onderscheid tussen strafrecht en bestuursbelang. Een voorbeeld van een strafmaatregel is het vaststellen van de hoogte van een boete.

Inzake het nakomen van de plichten van de belanghebbenden is het voor het waterschapsbestuur interessanter dat daadwerkelijk onderhoud plaatsvindt, dat belastingen worden betaald, enz., in plaats van dat er boetes worden geheven.

Bestuursbelang: effectueren dat onderhoudsverplichtingen wordt nagekomen. De districtscommissaris kan in eerste instantie een termijn instellen, binnen welke nakoming van de verplichtingen verlangd wordt. In tweede instantie kan bijv. een aannemer worden ingeschakeld op kosten van de weigeraar. Dus niet alleen middels een boete kunnen mensen worden aangezet tot actie, maar ook op andere manieren kan druk worden uitgeoefend.

Opmerking van Minister van Russel:

De vraagsteller kiest, uitgaande van de drie opties die hij (de minister) heeft aangehaald (nl. weer in werking stellen van de Waterschapswet, de Wet RO als integraal kader instellen, een nieuwe wet in het leven roepen), voor het heractiveren van de Waterschaps wet.

Het is belangrijk dat deskundigen op juridisch vlak zich buigen over deze (of andere) opties en deze beoordelen ten einde vast te stellen welke optie het meest werkbaar is. Met de huidige stand van de wetgeving is het wederom in werking stellen geen gemakkelijke zaak; het risico is namelijk groot dat hierbij verwarrende situaties ontstaan, die de Wetgever door het buiten werking stellen van de Waterschapswet juist wilde vermijden. Het wetgevingskader dient integraal te worden bekeken en beslissingen dienen te worden genomen, die te maken hebben met de onderlinge samenhang tussen de verschillende wetgevingsproducten.

De Wet Regionale Organen is duidelijk door de Wetgever aangemerkt als een wetgevingsproduct dat als vlak moet dienen voor alle bestuurlijke taken die zich in een sfeer van decentralisatie zouden moeten voltrekken. De vraag is, indien wordt gezocht naar slagvaardige regelgeving, of niet eerder moet worden gekozen om onder de Wet Regionale Organen – die organen heeft aangewezen op het niveau van districten en ressorten, zijnde de hoogste politiek-bestuurlijke organen – deze regelgeving op slagvaardige wijze te doen standkomen. De minister zegt niet dat hiervoor gekozen moet worden, doch het moet zeker in beschouwing worden genomen naast eventuele herziening van de Waterschaps wet.

Commentaar van dhr. Jairam (juridische afdeling L.V.V.):

De Waterschapswet is buiten werking gesteld met dien verstande dat bepalingen van kracht blijven, voorzover deze niet in strijd zijn met de Wet Regionale Organen.

Commentaar van Minister van Russel:

De Waterschapswet is dus buiten werking gesteld en de toepassing ervan moet worden getoetst aan de Wet Regionale Organen. De zaak moet dus integraal worden bekeken, zoals hij reeds heeft aangegeven. Hij pleit daarom voor een evaluatie van specifiek het door dhr. Jairam aangehaalde artikel.

Onderwerp: Selectie stakeholders / milieu-aspecten

Opmerking van dhr. Muntslag (Directeur Decentralisatieprogramma):

Er is een groep van stakeholders samengesteld, doch op bepaalde momenten worden sommigen gemist, bijv. ondernemers van Duisburg. De samenstelling van de groep is belangrijk voor de invalshoek van waaruit zaken worden bekeken. De aanwezige stakeholders bepalen het verloop van de conferentie. Het ministerie van Arbeid zou ook aanwezig moeten zijn, in het bijzonder Nimos. De waterschappen hebben namelijk ook te maken met milieu-aspecten. Duurzaamheid is belangrijk inzake instandhouding van de aarde op duurzame wijze (afvalwater, landbouwgif, enz). Nimos dient dus ook als stakeholder te worden aangemerkt in de toekomst.

Reactie van mr. Bas Ahmadali:

Het milieu-aspect is niet over het hoofd gezien, want Iris Gilliad, taskmanager binnen het Decentralisatieprogramma, heeft in verband met dat programma de tot standkoming van een overeenkomst met het ministerie van Arbeid (Nimos) gemonitord. Daar is dus rekening mee gehouden. En dat is ook de reden om haar tot voorzitter van de werkgroep burgerparticipatie te maken.

Reactie van dhr. Sahtoe (Directeur L.V.V.):

Op milieu en voedselveiligheid moet de overheid toezien, ongeacht of er wel of geen sprake is van waterschappen. Het leggen van een relatie tussen milieu en waterschappen acht hij daarom niet juist. Hij vraagt geen oneindige checklist te gaan aanleggen, aangezien implementatie anders te lang gaat duren. De discussies van vandaag hebben naar voren gebracht dat er dringende redenen aanwezig zijn om zo spoedig mogelijk de implementatie te starten. Hij stelt voor middels pilot projecten te beginnen met het werk en te zijner tijd de hiaten op te vullen.

Opmerking van Minister van Russel:

De minister is ervan overtuigd dat de samenstelling van de conferentie niet volledig is. Hij vraagt zich echter af of gewacht zou moeten worden tot we wel volledig zijn om een dergelijke conferentie te beleggen, die een aanzet is om te geraken tot een beleid in welk kader wel rekening kan worden gehouden met alle relevante aspecten, zoals die tot uitdrukking komen in belangen van de betrokkenen, in de volgorde waarin die belangen moeten worden behartigd, zoals geografisch, cultureel, enz. Het is belangrijk dat bij het uitzetten en het uitvoeren van het beleid daarmee rekening wordt gehouden.

Onderwerp: Aansprakelijkheid voor bijdrage

Districtscommissaris Demon (Para):

De districtscommissaris vraagt zich af of er geen uitvoeringsprobleem kan ontstaan. Men praat over gebieden, grond, domein, eigendom, occupatie. In hoeverre kan deze situatie met betrekking tot gronden een obstakel vormen in de verdere uitvoering?

Antwoord van Ir. Van der Kluit:

Naarmate zaken beter geregeld worden, zullen de problemen en de obstakels kleiner zijn. Er is sprake van zowel juridische als niet-juridische vormen van gebruik. In de regelgeving zal dus moeten worden opgenomen dat, ongeacht de juridische status, de feitelijke gebruiker financieel zal moeten bijdragen; dus de eigenaar, pachter, huurder, feitelijke gebruiker, of zelfs de wilde occupant. De profiteur zal dus de financiële verplichting hebben.

Overige onderwerpen

Dhr. Nanhekhan (Nickerie):

Hij stelt inzake de stalweiden in Nickerie voor, dat er aandacht aan wordt gegeven dat deze twee ook worden ondergebracht in een waterschap. Dit voorstel wordt meegenomen door dhr. Sahtoe, Directeur van L.V.V.

**Aandachtspunten uit het slotwoord
van de Minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij,
mr. G. Gangaram Panday**

- Uit de organisatie van deze dag blijkt dat regering kiest voor inspraak en niet voor eenrichtingsverkeer.
- Hij ziet als belangrijkste conclusies uit de toespraak van de minister van Regionale Ontwikkeling de volgende:
  - i. de bestaande waterschappen zijn niet opgeheven; deze blijven van kracht, voorzover niet in strijd met de Wet Regionale Organen;
  - ii. de huidige wetgeving staat heractivering van de waterschappen niet in de weg;
  - iii. deze wetgeving sluit evenmin uit nieuwe waterschappen op te richten;
  - iv. het Districtsbestuur oefent taken uit op het gebied van het waterbeheer;
- Hij is het ermee eens dat moet worden begonnen met een pilot project;
- De waterschappen dienen niet slechts in de rijstsector te worden toegepast, maar ook op andere gebieden, zoals Reeberg (veeteelt) kunnen als pilot worden gebruikt (Reeberg is, zoals hij aangeeft, een oude waterschap);
- Titel van de gronden: in beginsel dient te worden uitgegaan van de eigenaar, doch de plicht tot bijdrage rust op de gebruiker, al is die een wilde occupant; echter ontstaat daardoor niet het recht tot "rechtmatige occupatie" na een aantal jaren de bijdragen te hebben betaald;
- Van niet-functionerende waterschappen dienen de besturen te worden bedankt en dient een voorlopig bestuur te worden aangesteld voor één jaar, waarna verkiezingen kunnen plaatsvinden;
- Inzake de lage boeten: in plaats van boeteheffing kan ook bestuursdwang worden toegepast, zoals Ir. Van der Kluit reeds aanhaalde;
- De mentaliteit van de burger dient te veranderen; individueel belang moet wijken voor algemeen belang. Zo kan er bijv. met een rooster worden gewerkt inzake de verdeling van water.

Protocol van Aanbevelingen

Op 7 november 2002 heeft in de vergaderzaal van het Regeringsgebouw te Paramaribo een werkconferentie plaatsgevonden met als thema: "Duurzame functionering van Waterschappen in Suriname".

Aan deze werkconferentie hebben vertegenwoordigers van de verschillende departementen, districten, waterschapsbesturen, stakeholders en andere belanghebbenden deelgenomen. Door de Vice-President van de Republiek Suriname, de Ministers van Regionale Ontwikkeling en Landbouw, Veeteelt en Visserij en de Directeur van de Unie van Waterschappen in Nederland zijn bijdragen geleverd, waarin diverse aspecten van het beleid met betrekking tot de waterschapsontwikkeling werden belicht.

In aanmerking nemende:

De bijdragen van de Vice-President van de Republiek Suriname, de Ministers van Regionale Ontwikkeling en Landbouw, Veeteelt en Visserij, de Directeur van de Unie van Waterschappen in Nederland en overige bijdragen en de gevoerde discussies.

Overwegende:

1. Dat de Regering van de Republiek Suriname grote waarde hecht aan een duurzaam waterbeheer voor de totale bevolking in het algemeen en voor de agrarische productiesector in het bijzonder.
2. Dat de Regering van de Republiek Suriname grote waarde toekent aan de interdepartementale coördinatie bij de vervulling van departementale taken en bevoegdheden met betrekking tot de droge en natte infrastructuur.
3. Dat de Regering van de Republiek Suriname met het oog op het voorgaande voornemens is een "Interdepartementale Werkgroep Waterschappen" in te stellen.
4. Dat de reactivering van bestaande waterschappen en de oprichting van nieuwe waterschappen geheel past binnen het streven van de Regering van de Republiek Suriname tot decentralisatie van bestuur.
5. Dat alle participanten aan deze werkconferentie te kennen hebben gegeven de waterschapsvorming volledig te zullen ondersteunen.

Hebben de participanten aan de werkconferentie besloten de navolgende aanbevelingen aan de Regering van de Republiek Suriname te doen:

1. Hoge prioriteit te stellen aan de actualisering en verdere aanpassing van de regelgeving die nodig is voor een levenskrachtig waterschapsbestel in Suriname, in overleg met alle stakeholders.
2. In afwachting van de totstandkoming van deze regelgeving een begin te maken met reactivering van bestaande waterschappen, in verband met het inlopen van aanzienlijk achterstallig onderhoud en verbetering van de oude infrastructuur.
Ter realisering hiervan wordt voorgesteld de bestaande waterschapsbesturen te (doen) bedanken en voorlopige besturen, in overleg tussen de Ministers van Regionale Ontwikkeling en Landbouw, Veeteelt en Visserij, in te stellen.
3. Het inhoud geven aan waterschappen met inachtneming van artikel 37 lid 1a jo. 47 lid 1 van de Wet Regionale Organen.
4. Het instellen van enkele "pilot Waterschappen" in Nickerie en andere gebieden zoals Reeberg/Rijsdijk, Saramacca, Coronie, wordt door de Regering van de Republiek Suriname in ernstige overweging gegeven.

5. Op korte termijn een aanvang te maken met de uitvoering van een programma, waarin nadere elementen zijn opgenomen als training, opleiding, voorlichting en begeleiding om participatie van belanghebbenden te bevorderen.
6. Gebruik te maken van de mogelijkheden voor toepassing van bestuursdwang bij niet nakoming van verplichtingen door belanghebbenden.
7. De samenwerking tussen de betrokken instanties in Suriname en de Unie van Waterschappen in Nederland te intensiveren, door het ondertekenen op korte termijn van een samenwerkingsprotocol.

Aldus aangenomen door de deelnemers van de Werkconferentie op 07 november 2002.

Republiek Suriname

PROGRAMMA WERKCONFERENTIE WATERSCHAPPEN IN SURINAME

Georganiseerd door de Ministeries van Regionale Ontwikkeling en
Landbouw, Veeteelt en Visserij
met de ondersteuning van Unie van Waterschappen in Nederland

“Naar duurzame functionering van Waterschappen in Suriname”

DONDERDAG, 7 NOVEMBER 2002

**VERGADERZAAL REGERINGSGEBOUW 5^e ETAGE
DR. SOPHIE REDMONSTRAAT**

- 8.00 - 8.30 Registratie
- 8.30 - 8.35 Welkomstwoord en inleidende opmerkingen van de Facilitator van het Programma, mr. B. Ahmadali (Senior Beleidsadviseur van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling)
- 8.35 - 8.45 Openingstoespraak van de Vice-President van de Republiek Suriname
Z.e. Mr. J.R. Ajodhia

1. PRESENTATIES

- 8.45 - 9.15 De plaats en de rol van de Waterschappen in het decentralisatieproces
De heer Romeo W. Van Russel, Minister van Regionale Ontwikkeling
- 9.15 - 9.45 Project Waterschapsvorming in Suriname
De heer Rein van der Kluit, Directeur van Unie van Waterschappen in Nederland
- 9.45 – 10.00 Break en registratie werkgroepen

3. GROEPSDISCUSSIE

10.15 – 10.30   Organiseren van werkgroepen

10.30 – 12.30   Groepsdiscussies en het formuleren van aanbevelingen

4. PLENAIRE DISCUSSIES

12.30 – 13.30   Plenaire discussies

5. SLOTPRESENTATIE

13.30 – 13.45   Samenvatting van de aanbevelingen

13.45 - 14.00   Slotwoord van de Minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij
mr. G. Gangaram Panday

14.00 – 15.00   Afsluiting met drankjes en hapjes,
met de complimenten van de Ministers van Regionale
Ontwikkeling en Landbouw, Veeteelt en Visserij

Heractivering en verduurzaming waterschappen

PARAMARIBO — De waterschappen in Suriname worden nieuw leven ingeblazen en verduurzaamd in het kader van het decentralisatiegedachte van de overheid. Zo kwam gisteren naar voren op een werkconferentie van RO.

"Deze (de waterschappen) hebben goede tijden gekend, maar maken al geruime tijd zeer slechte tijden mee. Om wederom hiervan te kunnen profiteren zal veel in samenwerking met alle actoren en stakeholders moeten gebeuren", sprak minister Romeo van Russel van Regionale Ontwikkeling (RO).

De werkconferentie had als thema 'Naar duurzame functionering van waterschappen in Suriname', en is gehouden in de vergaderzaal van het Ministerie van Planning en Ontwikkelingssamenwerking (Plos). Het doel van de conferentie is om een aanzet te geven tot het heractiveren van de waterschappen. Volgens de bewindsman wordt met waterschap bedoeld een gedecentraliseerd lichaam aan welke de Staat publiekrechtelijke bevoegdheden overlaat, met betrekking tot de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied. Deze bevoegdheden betreffen met name de aanleg, het onderhoud en de instandhouding van kunst- en andere werken in bedoeld gebied. Ook het opleggen van verplichtingen aan de belanghebbenden en bezitters van gronden binnen het waterschap en het doorvoeren van dwangmaatregelen vallen hieronder. De decentralisatie houdt volgens de RO-minister in de overdracht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de centrale overheid naar lagere overheidsorganen. Het doel hiervan is om de overheidstaken efficiënt uit te voeren, het bestuur dichter bij de lokale bevolking te brengen en de participatie van de bevolking in het bestuur te bevorderen. In Commewijne, Coronie en Nickerie zijn er zelfstandige gemeenschappen in de vorm van waterschappen. Deze worden vaak geassocieerd met de agrarische sector.

RO erkent de belangrijkheid van waterschappen voor deze sector, maar geeft aan dat het even vitaal is voor andere sectoren en gebieden die een waterstaatkundige eenheid vormen. Uit de informatie van zijn presentatie concludeerde Van Russel dat de bestaande waterschappen niet zijn opgeheven. Voor deze waterschappen gelden de bepalingen van de Waterschapswet voor zover niet in strijd met bepalingen van de Wet Regionale Organen (WRO), totdat er voorzieningen zijn getroffen. De huidige wetgeving staat het heractiveren van de bestaande waterschappen dus niet in de weg en sluit evenmin de mogelijkheid uit om nieuwe waterschappen op te richten. Het districtsbestuur oefent ingevolge de WRO taken uit op het gebied van het waterbeheer. "De *overall* conclusie luidt dus dat er geen eenduidig regime bestaat voor de vervulling van de watertaken. Willen we de waterschappen in het kader van de waterhuishouding echter een rol van betekenis laten vervullen, dan is het van eminent belang om tot dat eenduidig regime te geraken", zei Van Russel. De conferentie biedt bij uitstek de gelegenheid om alle relevante vraagstukken en knelpunten te bekijken en te komen met aanbevelingen die moeten leiden tot een krachtig Plan van Aanpak met een tijdspad, waarbij concrete stappen worden geformuleerd. Deze moeten betrekking hebben op de wetgevingsaspecten die van belang zijn voor waterschapsvorming in Suriname, de reactivering van bestaande, en de oprichting van nieuwe waterschappen, sprak minister Van Russel.

Vice-president Jules Ajodhia die de conferentie opende, zei dat de regering een beroep op alle actoren doet om een maximale bijdrage te leveren aan het welslagen van de belangrijke werkconferentie. "De regering zegt alle medewerking toe bij het bereiken van de gestelde doelen en kijkt met belangstelling uit naar de resultaten van de unieke conferentie over duurzaam functioneren van waterschappen in Suriname", aldus Ajodhia.

Overgenomen uit het Surinaams ochtendblad *De Ware Tijd* van 8 november 2002

Het filmmateriaal op bijgaande CD is afkomstig van
RADIO BOSKOPU PARAMARIBO

Verslaggeving:

RIAZ B.S. AHMADALI
Specialist in Informatietechnologie